

ΤΑΞΗ: 3^η ΤΑΞΗ ΕΠΑ.Λ.

ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ/ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Ημερομηνία: Μ. Τετάρτη 20 Απριλίου 2022

Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Α.ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

1^η δραστηριότητα

Α1.¹ Στο άρθρο θίγεται το πολύκροτο ζήτημα της δωρεάς οργάνων στην Ελλάδα. Αρχικά επισημαίνονται η έλλειψη ενημέρωσης των Ελλήνων για την μεταμόσχευση και η γραφειοκρατία ως βασικά αίτια της απουσίας δωρητών, αλλά και η τάση να μην εμπιστεύονται το εθνικό σύστημα Υγείας. Ενώ η ιδέα της μεταμόσχευσης πηγάζει από την αγάπη για τον συνάνθρωπο και την αρετή της γενναιοδωρίας, στην Ελλάδα, ωστόσο, τα ποσοστά της δωρεάς παραμένουν χαμηλά σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρώπης.

2^η δραστηριότητα

Α2.²
πόνου, αγωνίας
σκοπό, ερέθισμα
φιλάνθρωπία, ανιδιοτέλεια
ξεπερνώντας, νικώντας
ενώσει, συνδέσει

¹ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ 2ου ΚΥΚΛΟΥ των Κ. Αγγελάκου, Χρ. Δελή, Ζ. Κατσιαμπούρα και Πολ. Μπίστα, έκδοση 2000.

² Διδακτέα – εξεταστέα ύλη των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ΄ τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. του για το σχολικό έτος 2021-2022, ΦΕΚ 3147 Β - 19/7/2021.

A3.³

α) Η σύνταξη στο απόσπασμα είναι παθητική.

Ενεργητική σύνταξη: «Ο Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων (Ε.Ο.Μ) έχει θεσπίσει την 1^η Νοεμβρίου κάθε έτους ως Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων».

- Με την παθητική σύνταξη ο συγγραφέας καθιστά το ύφος πιο απρόσωπο από την μια και από την άλλη πιο σύνθετο. Με τυπικότητα επιδιώκει να δοθεί έμφαση στην σημασία της ημέρας που καθιερώθηκε ως Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων (στην ενέργεια δηλαδή του ΕΟΜ).
- Μετά την αλλαγή του αποσπάσματος σε ενεργητική σύνταξη, τονίζεται ο οργανισμός (ΕΟΜ) που καθιέρωσε την ημέρα αυτή ως Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων (τονίζεται δηλαδή το υποκείμενο του ρήματος). Το ύφος σε αυτή την περίπτωση είναι απλό και άμεσο.

β) Με τη χρήση του γ' ρηματικού προσώπου στο απόσπασμα « Η πολιτεία... δωρεά οργάνων» ο συγγραφέας καθιστά το ύφος πιο απρόσωπο και ουδέτερο. Αποτυπώνεται έτσι η σοβαρότητα της κατάστασης κατά την οποία σε μεγάλο μέρος του κόσμου κυριαρχούν στερεοτυπικές αντιλήψεις σχετικά με την δωρεά οργάνων. Σκοπός του είναι να πείσει για την ορθότητα της άποψης του και να μεταδώσει το μήνυμά του με αντικειμενικότητα.

A4.⁴

Ο συγγραφέας στον επίλογο επικαλείται ως αυθεντία την Γιούλη Μενουδάκου (προϊσταμένη παρακολούθησης και συντονισμού μεταμοσχευτικής διαδικασίας του Εθνικού Οργανισμού Μεταμοσχεύσεων/ ΕΟΜ) παρουσιάζοντας αυτούσια τα λόγια της: «Μόλις 4,3 άτομα ανά εκατομμύριο είναι δότες οργάνων στην Ελλάδα, την ίδια ώρα που στην Ευρώπη οι αριθμοί κυμαίνονται περί τα 22-25 άτομα».

Με την επίκληση, ο συγγραφέας επιδιώκει να ενισχύσει την πειστικότητα της άποψης του για τα χαμηλά ποσοστά δωρεάς οργάνων στην Ελλάδα, αντλώντας αξιοπιστία από την ρήση ενός ανθρώπου με εξειδίκευση και κύρος για τις πληροφορίες που μεταδίδει.

³ Διδακτέα – εξεταστέα ύλη των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ' τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. του για το σχολικό έτος 2021-2022, ΦΕΚ 3147 Β - 19/7/2021.

⁴ Διδακτέα – εξεταστέα ύλη των Πανελλαδικώς εξεταζόμενων μαθημάτων της Γ' τάξης Ημερήσιων και Εσπερινών ΕΠΑ.Λ. του για το σχολικό έτος 2021-2022, ΦΕΚ 3147 Β - 19/7/2021.

3^η δραστηριότητα**A5.**⁵

Αγαπητοί παρευρισκόμενοι,

Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζω, ως πρόεδρος του δεκαπενταμελούς συμβουλίου στην ημερίδα μας, σήμερα, την Πανελλήνια Ημέρα Δωρεάς Οργάνων, γύρω από την αναγκαιότητα αυτής της ιδιαίτερης πτυχής εθελοντισμού για την οποία οι περισσότεροι είμαστε απρόθυμοι. Επομένως, η ερμηνεία της άρνησής μας στη δωρεά οργάνων είναι απαραίτητη για να αναπροσδιορίσουμε τη στάση μας.

Πράγματι, συντρέχουν ταυτόχρονα πολλοί λόγοι που δεν ευνοούν την δωρεά οργάνων. Αρχικά, ο ενστικτώδης φόβος απέναντι στο άγνωστο, σε συνδυασμό με διάφορες προκαταλήψεις και θρησκευτικές πεποιθήσεις καθιστούν τη δωρεά οργάνων απαγορευτική και ένδειξη ασέβειας στο νεκρό. Παράλληλα, ο άνθρωπος επηρεάζεται από μυθεύματα για το εμπόριο οργάνων με επακόλουθο να είναι ακόμα πιο επιφυλακτικός στο θέμα της δικής του δωρεάς. Πρέπει, επίσης, να τονιστεί πως είναι περιορισμένη η ενημέρωση του κοινού για την ανάγκη που υπάρχει σε όργανα.

Στην πράξη όμως, πλήθος ασθενών που ακροβατούν στο νήμα της ζωής περιμένουν μάταια ένα συμβατό μόσχευμα, γι' αυτό και επιβάλλεται χωρίς αναβολή η αλλαγή της νοοτροπίας μας. Προφανώς, είναι θέμα αγωγής και ενημέρωσης. Γι' αυτό Χρέος του σχολείου, κατά τη διαδικασία διαπαιδαγώγησης και καλλιέργειας των αξιών, είναι η ανάδειξη της δωρεάς οργάνων ως υπέρτατη ένδειξη υπευθυνότητας και αλtruισμού που ισοδυναμεί με παράταση ζωής. Παράλληλα, η επαφή των μαθητών με ανθρώπους που χρειάζονται όργανα θα ευαισθητοποιήσει τα παιδιά, ενώ η ένταξή τους σε εθελοντικές ομάδες με στόχο να παρακινήσουν τους συγγενείς τους στην εθελοντική αιμοδοσία, θα τους εξοικειώνει με τη διαδικασία της προσφοράς.

Ευελπιστώ, τα όσα ακούστηκαν εδώ, να αποτελέσουν τροφή για σκέψη και έναυσμα δράσης, από τη στιγμή που το πρόβλημα έλλειψης δωρητών είναι υπαρκτό και οι ανάγκες τεράστιες. Αν βάλουμε τον εαυτό μας στη θέση του λήπτη σε αναμονή θα καταλάβουμε τη σπουδαιότητα αυτού του δώρου ζωής. (265 λέξεις)

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας

⁵ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ' ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. ΙΕΠ, 17/10/2017.

Επιπρόσθετα επιχειρήματα για το Z1:

- Ατομικισμός, συμφεροντολογία, ανταγωνιστικό πνεύμα -> απουσία ενσυναίσθησης, αδιαφορία για το συνάνθρωπο.
- Αποξένωση στα ανομοιογενή και απρόσωπα αστικά κέντρα -> ιδιώτευση, απουσία ισχυρών σχέσεων, μοναξιά.
- Έλλειψη ενημέρωσης και ανθρωπιστικής αγωγής από το σχολείο.
- Απουσία κατάλληλης ψυχολογικής προετοιμασίας και στήριξης των συγγενών του δότη να δεχθούν τη δωρεά οργάνων ως υπέρβαση του πόνου που βιώνουν.

Επιπρόσθετα επιχειρήματα για το Z2:

- Ομιλίες από εκπροσώπους του κινήματος εθελοντισμού για τη σημασία της προσφοράς.
- Ημερίδες στις οποίες θα προβληθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν άνθρωποι της διπλανής πόρτας που χρήζουν μεταμόσχευσης.
- Εξωστρέφεια του σχολείου με δράσεις στην κοινωνία (παραστάσεις, συναυλίες) με στόχο την ευαισθητοποίηση πάνω στο ζήτημα της προσφοράς οργάνων.

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ**1^η δραστηριότητα**

B1.⁶ Στο ποίημα καταγράφονται οι «προτροπές» του εθελοντή δότη προς τους γιατρούς. Η επιθυμία του είναι να αποτελέσει το σώμα του μία γέφυρα ζωής για τους συναθρώπους του. Όλα τα όργανα που μπορούν να αφαιρεθούν τους παρακαλεί να δοθούν σε ανθρώπους που τα χρειάζονται πραγματικά. Τα αρνητικά του χαρακτηριστικά (πάθη, αδυναμίες, προκαταλήψεις) τους προτρέπει να είναι τα μόνα που θα «πάρει» μαζί του. Έτσι θα κερδίσει την αιωνιότητα. (69 λέξεις)

⁶ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ΄ ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. ΙΕΠ, 17/10/2017.

2^η δραστηριότητα**B2.⁷****α) (ενδεικτικά μπορούν οι μαθητές να αναφέρουν)****-Λέξεις - φράσεις:**

Κάψτε ό,τι έχει απομείνει από μένα και σκορπίστε τη στάχτη μου ...
Εάν πρέπει να θάψετε κάτι, ας είναι τα λάθη μου, οι αδυναμίες μου και όλες μου οι προκαταλήψεις...
Δώστε τις αμαρτίες μου...

-Ρηματικά πρόσωπα:

Εάν κάνετε όλα όσα σας ζήτησα, θα ζήσω για πάντα.
(αξιολόγηση του α' ενικού ρηματικού προσώπου)

-Σχήματα λόγου:**Μεταφορά**

Εάν πρέπει να θάψετε κάτι, ας είναι τα λάθη μου...

Αναδίπλωση (επανάληψη)

Δώστε τα μάτια μου ...

Δώστε την καρδιά μου...

Δώστε το αίμα μου...

Δώστε τα νεφρά μου

β) ⁸ Το ποίημα ανήκει στην μοντέρνα ποίηση. Ενδεικτικά οι μαθητές θα μπορέσουν να επιλέξουν δύο χαρακτηριστικά από τα παρακάτω:

-Ελεύθερος στίχος

-Απουσία ομοιοκαταληξίας

-Ανομοιομορφία στροφών, στίχων

& συλλαβών

-Στίχος λιτός, καθημερινές/ αντιποιητικές λέξεις

⁷ ΛΕΞΙΚΟ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΩΝ ΟΡΩΝ των Παρίση Ι. και Παρίση Ν., ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

⁸ ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ, Γ' ΕΠΑ.Λ, των Αγγελάκος Κωνσταντίνος, Δελή Χριστίνα, Κατσιαμπούρα Ζωή, Μπίστα Πολυξένη, σελ. 140. ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ».

- Απουσία στίξης ή ακανόνιστη στίξη
- Πολυσημία των λέξεων
- Υποδήλωση ή απόκρυψη του θεματικού κέντρου/ υπαινικτικός λόγος

3^η δραστηριότητα

B3.⁹

Μπροστά στο μεγαλείο ψυχής του συγκεκριμένου «ήρωα» του ποιήματος, η πρώτη σκέψη που μου έρχεται είναι το πόσο πολύ αντιλαμβάνεται την ανάγκη για προσφορά οργάνων σε πλήθος ανθρώπων που υποφέρουν και στερούνται την υγεία τους. Προφανώς, αυτή η ενσυναίσθηση πρέπει να αναπτυχθεί στον καθένα μας, ώστε όλοι μαζί να δώσουμε ελπίδα ζωής σε όσους βρίσκονται σε ανάγκη. Παράλληλα, το πρώτο συναίσθημα που μου προκάλεσαν οι παραινέσεις του ποιητικού υποκειμένου είναι κυρίως αυτό του απέραντου σεβασμού και θαυμασμού για την ανιδιοτελή του προσφορά. Ιδιαίτερα, διότι στην εποχή μας που η φιλαλληλία και ο εθελοντισμός τείνουν να γίνουν άγνωστες λέξεις, αυτός με το παράδειγμά του αποτελεί έναν «φάρο» ελπίδας για την κοινωνία. Παράλληλα, χαρά και ικανοποίηση με κατακλύζει καθώς σε πλήθος ανθρώπων θα αλλάξει ριζικά η ζωή τους. Τέλος συγκλονίζομαι από την πίστη του στο Θεό και την ευθύτητα του χαρακτήρα του, αφού θέλει να πάρει μαζί του μονάχα ό,τι αρνητικό από την ύπαρξή του. (153 λέξεις)

(Οποιαδήποτε άλλη προσέγγιση είναι αποδεκτή εφόσον τεκμηριωθεί.)

⁹ Ο νέος τρόπος αξιολόγησης των μαθητών/τριών στις πανελλαδικές εξετάσεις 2018 της Γ΄ ημερησίου ΕΠΑΛ στο μάθημα των Νέων Ελληνικών. ΙΕΠ, 17/10/2017.